

Refik Arslan ÖZTÜRK / Merkez Valisi

Söğüt ve Kaymakam

Eylül ayı geldiğinde SÖĞÜT ilçesi gazetelerde tek sütuna, iki sütuna haber olmaya başlar. Belli ki Geleneksel Ertuğrul Gazi'yi Anma Törenleri yapılacaktır.

Osmanlı Devleti kurulmadan önce Söğüt havalisine yerleşen Kayı Boyu'nun önderleri ve Karakeçili Yörüklerinin beyleri eylülde Söğüt'e gelip Ertuğrul Bey Gazi'yi ziyaret ederlerdi. Geçen bir yılın muhasebesi yapılır, gelecek planlanırdı yani bir nevi kurultaydı.

Bu töre, Ertuğrul Bey'in ölümünden sonra da devam etti ve Ertuğrul Gazi İhtifali, Söğüt Şenliği, Yörük Bayramı adları ile günümüze kadar geldi. Bu küçük şehrin törenlerine üç günlüğüne bile olsa on binlerce insan katıldı. Devlet ve siyaset adamlarımızın da gelmeleriyle bu sayı yüz binleri buldu. Böylece Yörük toplulukları pek ziyade onurlandırıldı.

Törenleri organize eden Belediye Başkanlarının, Kaymakamlarının ve Bilecik Valilerinin önemli ve değerli katkıları burada yazmaya kalkışsam sayfam yetmez. İyisi mi ben, size kıymeti pek bilinmemiş bir efsane Kaymakamdan, Turan TAN'dan bahsedeyim:

Kendisini, Silopi'den anlatılanlardan bilirim. Habur Köprüsü'nün yapıldığı yıllarda, inşaat artıklarıyla memurlara 8-10 lojman yaptırmış, Atatürk'ün anıtını ilçeye kazandırmıştı. Yöre halkı "Demirleri kaymakamlık makam cipinin arkasına

bağlar, çeke çeke inşaata getirirdi" diye anlatırlardı. "Buradan Söğüt ilçesine tayin oldu. Orada fabrikalar yaptı sonra da kaymakamlığı bıraktı diye duyduk" şeklinde ifade ederler.

Çalışmalarıyla Söğüt'ün kaderini değiştiren efsane kaymakam olmuştu. Ertuğrul Gazi Bey'in türbesini ve ahvadının mezarlarını ihya ve imar ederek çevresini tören alanına çevirmişti. Çalışmalarına dönemin Garnizon Komutanı Mehmet AYHAN Albay ile Belediye Başkanı Yaşar ERSOY çok destek olmuşlardı. Ancak ilçede bu üçlünün birbirini hiç sevmediği anlatılırdı.

Yapılan tören alanına çadırı hatırlatan bir müze ile türbenin önüne Mete Han'dan Atatürk'e kadar devlet kurucularının büstlerini yaptırmış ve her birinin bayraklarını dikmişti.

Şehirdeki ve köyde hemen hemen her haneyi ortak ederek Söğüt Seramik ve SÖRMAŞ adlı iki dev fabrikayı kurmuştu. Koldaki bilezikler, kapıdaki koyunlar, kuzular hiç düşünülmeden bu uğurda satılmıştır. Maksat memlekette fabrika olsun.

Ülkemizin 500 büyük kuruluşu arasında yer alan bu fabrikalar sayesinde Söğüt yokluk ve yoksulluk yüzünden dağılıp gitmekten kurtulmuştu adeta. Zira Söğüt'ün merkeplere yüklenerek pazarlara ulaştırılan üzüm ile Anadolu'nun temizlik malzemesi olan "kil"den başka

satacak malı yoktu.

Arkasından Tozman Köyünde ipek, Bilecik Merkezde mermer üreten iki fabrika daha kurdu. Söğüt'lüler kendisi için "Ertuğrul Bey'den sonra Söğüt'e gelen en büyük insan" yakıştırmalarını yaparlardı.

Turan Tan Erzurum Şenkaya'dandı. 1960'lı yıllarda Cumhuriyet Gazetesine yazdığı yazılarla Yunus Nadi Ödülünü kazanmış, İngiltere'de bir yıl burslu olarak okumuştur. "Duygularıyla solda, aklım ve mantığımla hep sağda oldum. Bu nedenle kimseye yaranamadım.

Oysa ülkem için ne büyük hayallerim ve ideallerim vardı. Yaşım kemale erdiğinde, mesleğe yeniden dönüp, bu hayallerimi hata geçirmeyi düşündüm; ancak yönetmelikler buna el vermedi" demişti.

Boş oturmaktan usanınca 60'lı yaşlarında kendini şiire vuruyor. Ülkenin bütün yüce dağlarını dillendirip şiirler yazıyor, yurt ve insan sevgisi şiir kitaplarına dönüşüyordu. Dile kolay altı kitabını biliyorum. Belki daha fazlası var. Ancak maa- lesef camiamız gibi edebiyat dünyası da O'nun farkına varamadı.

Allah var, hayatta mı bilmiyorum. Bildiğim kısa süren meslek hayatına büyük başarılar sığdırmış ve kendisini yetiştiren ülkesine borcunu ödemiş olmasıdır. Ne diyelim darısı cümlemizin başına. ■